

معرفی نظام رتبه‌بندی وبومتریکس (WR)

موسسه تحقیقاتی CSIC از اولین سازمان‌های تحقیقات پایه در اروپا و از کشور اسپانیا می‌باشد که تحقیقات خود را در زمینه ارزیابی وضعیت وب سایت‌ها از سال ۲۰۰۴ آغاز نموده است. این موسسه، هر شش ماه یکبار (جولای و ژانویه)، بیش از ۳۱,۰۰۰ موسسه آموزشی، پژوهشی و دانشگاهی سراسر جهان را مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهد. رتبه‌بندی وبومتریکس بر اساس شاخصی مرکب از چندین پارامتر به منظور رتبه‌بندی دانشگاه‌ها تهیه شده است. این پارامترها در حال حاضر عبارتند از: رویت‌پذیری (VISIBILITY)، دسترسی آزاد (TRANSPARENCY) و برتری (EXCELLENCE). هر یک از پارامترهای وبومتریکس دارای جزئیات بسیار است و روشهایی برای محاسبه هر یک وجود دارد. این نظام رتبه‌بندی نیمی از وزن کل را به وب‌سایت و نیم دیگر را به پژوهش اختصاص داده است، به همین دلیل برای شناسایی و سنجش میزان پژوهش‌ها و استادهای دانشگاه‌ها نیز می‌توان از این نظام رتبه‌بندی بهره‌جست.

در گزارش پیش رو، ابتدا به روش‌شناسی رتبه‌بندی وبومتریکس، سپس بررسی عملکرد دانشگاه الزهراء(س) و در انتها عملکرد سایر دانشگاه‌های ایرانی پرداخته شده است.

اهداف رتبه‌بندی وبومتریکس

نیمی از اساس کار نظام وبومتریکس براساس رتبه‌بندی وب‌سایت‌های دانشگاه‌ها است. بنابر آنچه در روش‌شناسی این رتبه‌بندی بیان شده، هدف اصلی انتشار این رتبه‌بندی، ترویج حضور وب و مشارکت دانشگاه‌ها در دسترسی آزاد به‌منظور انتقال علم و دانش به جامعه علمی است. لذا باید توجه داشت که این رتبه‌بندی به‌دنبال ارزیابی وب‌سایت، طراحی و استفاده‌پذیری محتوای آن نیست، بلکه به‌دنبال این است که عملکرد جهانی دانشگاه‌ها را براساس فعالیت‌ها، دستاوردها و تأثیرشان ارزیابی کند. بنابراین برخی از دانشگاه‌های با کیفیت آموزشی بالا ممکن است به دلیل عدم تمایل به سیاست‌های انتشار اینترنتی، در این نوع رتبه‌بندی جایگاه مورد انتظار را به دست نیاورند.

در واقع اگر عملکرد وب یک مؤسسه نسبت به برتری علمی آنها کمتر از موقعیت مورد انتظار باشد، مقامات دانشگاه باید در سیاست وب، دسترسی آزاد و شفافیت خود تجدید نظر کنند و باعث افزایش قابل توجه حجم و کیفیت نشریات الکترونیکی خود شوند.

از جمله اهداف دیگر این رتبه‌بندی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تشویق دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی به تولید و انتشار محتوای الکترونیک در اینترنت: وبومتریکس می‌خواهد بخشی از دانش و اندوخته‌های دانشگاهیان، از طریق پورتال سازمانی دانشگاه‌ها، در اختیار عموم قرار گرفته و از آنها به بهترین نحو استفاده شود.
- ارزیابی جهانی دانشگاه‌ها: بدین منظور تلاش شده است تا موسسات و دانشگاه‌های معتبر در همه کشورهای دنیا (توسعه یافته و در حال توسعه) ارزیابی شوند.

- بررسی ابعاد پژوهشی: افزایش مقالات پژوهشی با ارجاعات پژوهشگران برتر در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی که اخیراً وزن و اهمیت بالایی در این رتبه بندی دارد.

روش شناسی نظام رتبه بندی وبومتریکس

معیار رویت پذیری (۵۰ درصد)، معیار دسترسی آزاد (۱۰ درصد) و معیار برتری (۴۰ درصد) در این رتبه بندی مؤثر هستند. شاخص قابل رویت بودن بر اساس تعداد لینک‌هایی است که به وبسایت دانشگاه ارجاع می‌دهند. معیار دسترسی آزاد، از تعداد استنادات مقالات در گوگل اسکولار تشکیل شده است و معیار برتری از تعداد مقالات نمایه شده دانشگاه در سایمگو، محاسبه می‌شود.

جدول شاخص‌های وبومتریکس و توضیحات هر شاخص

وزن	منبع	روش شناسی	توضیحات	شاخص‌ها
۵۰٪	Ahrefs Majestic	تعداد شبکه‌های خارجی (زیر شبکه) که به صفحات وب موسسه پیوند می‌دهند (نرمال شده و سپس حداکثر مقدار انتخاب می‌شود)	تأثیر محتوای وب	رویت پذیری VISIBILITY
۱۰٪	Google Scholar Profiles	تعداد استنادات از ۳۱۰ نویسنده برتر هر دانشگاه (به استثنای ۲۰ نویسنده برتر) UPDATED	پژوهشگران برتر	دسترسی آزاد (شفافیت) TRANSPARENCY (or OPENNESS)
۴۰٪	Scimago	تعداد مقالات در میان ۱۰ درصد برتر بیشترین استناد در هر یک از ۲۷ رشته حوزه موضوعی داده‌ها برای دوره ۵ ساله: ۲۰۲۲-۲۰۱۸ UPDATED	مقالات پر استناد	تعالی EXCELLENCE (or SCHOLAR)

نکته: تعداد استنادهای نویسندگان برتر در معیار دسترسی آزاد از ۳۰ نویسنده برتر (در روش شناسی دوره قبل) به ۲۰ نویسنده کاهش پیدا کرد.